

Rechtshistorische Courant

Inhoud Oktober 2020

<i>Inhoud Oktober 2020</i>	1
<i>Woord vooraf</i>	2
<i>Recent verschenen</i>	3
<i>Call for Papers</i>	5
Call for papers: Law and image: illuminated legal manuscripts. Clio@Themis.....	5
Call for papers: Springer Global Encyclopedia of Territorial Rights	5
Call for papers: Proposed Special Issue for Law and Literature (Cardozo Law School): Humor and the Law	5
<i>Kalender</i>	6
1 oktober 2020 – Standen& Landen-Lezing: Prof. dr. Miroslav Šedivý (Univ. of Pardubice)	6
Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen 2020 (UITGESTELD, 2021)	6
15-16 april 2021 – ESIL Research Forum (Catania)	6
British Legal History Conference 2021 (UITGESTELD: 6-9 juli 2022)	6
<i>Varia</i>	7
Assistant Professor in Legal History (History of International Law) – Tilburg University	7
Assistant Professor in Legal History – Tilburg University.....	7
Docent Rechtsgeschiedenis – Radboud Universiteit Nijmegen.....	7
Rijksarchief - digitale dienstverlening.....	7
OPEN ACCESS: JSTOR stelt 6000 e-books en 150+ tijdschriften ter beschikking.....	8
DIGITALISERING: Algemeen Rijksarchief: 3500 nieuwe beelden uit iconografische collectie.....	8

Woord vooraf

Geachte lezer,

Zo nu en dan leest iedereen wel eens een boek dat wat verwijderd staat van het eigen onderzoek, maar desondanks, of misschien net daardoor, een plezier om lezen is. Een voorbeeld daarvan vormt het afgelopen jaar gepubliceerde boek van William Nelson, *E pluribus unum*. Het boek focust op een factor die bijgedragen heeft tot het ontstaan van de Verenigde Staten: de dertien Amerikaanse kolonies van Engeland 'kregen' uiteindelijk allemaal één rechtssysteem: *common law*. Op zich is dat niet meteen wereldschokkend voor een rechtshistoricus. Dat de eenheid van het rechtssysteem bijdraagt tot de natievorming zien we bijvoorbeeld ook in Frankrijk. De lezer uit de Lage Landen kan echter iets interessanter vinden in het boek van Nelson. Wie het boek goed leest, merkt dat de keuze voor *common law* eigenlijk een suboptimale oplossing was. Hoofdstuk III bespreekt het rechtssysteem van Nieuw-Nederland, dat op vele vlakken superieur blijkt te zijn aan *common law*, onder meer door betere rechtbanken. Niet dat het Nederlandse recht geen gebreken vertoonde, maar objectief bekeken scoorde het toch wel beter. Zo namen de vrouwenrechten meteen een duik naar beneden in de jaren 1670 toen het Nederlandse recht verdween in New York. Misschien moet een van de Nederlandse collega's eens een alternatieve geschiedenis schrijven: wat indien de Verenigde Staten in de achttiende eeuw gekozen hadden voor het betere rechtssysteem?

De hoofdredacteur

Dirk Heirbaut

Redactie

Filip Batselé

Laura Mortiers

Pieterjan Schepens

Sebastiaan Vandenbogaerde

Florenz Volkaert

Recent verschenen

M. VAN DER HAEGEN, *Het Hof van Cassatie als lichtbaken van het Belgische rechtsbestel*, Mortsel, Intersentia, 2020, 558 p., ISBN 9789400011922, € 110.

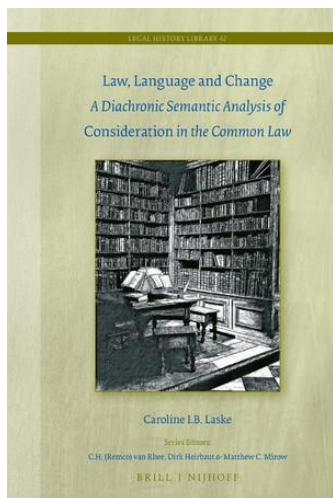
<https://intersentia.be/nl/het-hof-van-cassatie-als-lichtbaken-van-het-belgische-rechtsbestel-43270.html>

Het Hof van Cassatie is het hoogste rechtscollege van de rechterlijke macht. Zijn beslissingen fungeren als een lichtbaken waarop rechtspraktizijnen navigeren in het rechtsverkeer. Het Hof interpreteert echter niet alleen wetsbepalingen, het creëert ook zelf nieuwe rechtsregels.

De moderne geschiedenis van het cassatiehof begon in de periode van de Franse Revolutie, een tijdvak gekenmerkt door wantrouwen in rechters en een geloof in de volmaaktheid van de wet. Die ontstaansgeschiedenis liet haar sporen na in de traditionele motiveringsstijl en werkwijze van het hedendaagse Hof van Cassatie. In onze samenleving is rechterlijke rechtscreatie evenwel een onmisbare bron van juridische evolutie en vernieuwing geworden. De werkmethode van het Hof lijken daarom niet langer voldoende afgestemd te zijn op de noden van de maatschappij en de juridische praktijk omdat ze onvoldoende ruimte laten voor doeltreffende en doelmatige rechtsvorming.

Het boek 'Het Hof van Cassatie als lichtbaken in het Belgische rechtsbestel. Doelmatige en doeltreffende rechtsvorming door de cassatierechter' belicht in een diepgravende analyse de rechtsvormende rol van de cassatierechter en plaatst die in een historisch, theoretisch en vergelijkend perspectief. Op basis van die analyse formuleert de auteur innovatieve voorstellen om de cruciale rechtsvormende rol van het Hof van Cassatie een nieuw elan te geven.

Matthias Van Der Haegen is universitair docent aan de Universiteit Maastricht en gastprofessor aan de UGent. Hij studeerde rechten aan de UGent, Hofstra University (VS) en University of Oxford.

C. LASKE, *Law, Language and Change. A Diachronic Semantic Analysis of Consideration in the Common Law*, Legal History Library, vol. 42; Leiden, Brill/Nijhoff, 2020, 242p., ISBN 9789004428485, € 116.

<https://brill.com/view/title/57356>

In deze monografie bestudeert Caroline Laske de opkomst van de *causa lucrativa* in het Engelse verbintenissenrecht, door middel van een analyse van de doctrinaire ontwikkelingen, alsook van de overeenkomstige terminologische evolutie en semantische verschuivingen tussen de veertiende en negentiende eeuwen.

Het werk omvat een vernieuwende, interdisciplinaire studie die licht werpt op de meerwaarde van een diachrone benadering van taalkundige corpora bij de studie van juridische veranderingen en ontwikkelingen, en van de semantische verschuivingen binnen de corresponderende terminologie. De baanbrekende toepassing op het juridische veld van deze analytische methodieken, ontleend aan de pragmatische linguïstiek, overstijgt de inhoudelijke aanpak die kenmerkend is voor juridisch onderzoek, en heeft geleid tot de objectivering van beweringen over semantische ontwikkelingen. Dit grensverleggende werk kan ingezet worden door onderzoekers binnen de rechtsgeschiedenis, recht & taal, en taalkunde.

Call for Papers

Call for papers: Law and image: illuminated legal manuscripts. Clio@Themis.

Clio@Themis, in samenwerking met de onderzoeksgroep IUS ILLUMINATUM aan de Faculteit Sociale en Menswetenschappen van de Universidade Nova de Lisboa, wijdt een themanummer aan “illuminated legal manuscripts” en wil daarmee een dialoog tot stand te brengen tussen rechtshistorici en andere experts om de decoratieve elementen en illustraties in de middeleeuwse manuscripten te duiden.

Geïnteresseerden kunnen een paper bijdragen van 20 tot 25 pagina's, geschreven in het Frans, Engels, Spaans of Italiaans. Voorstellen van onderwerpen dienen te worden opgestuurd voor 31 december 2020, en dit naar een van de coördinatoren van het project, namelijk Maria Alessandra Bilotta (maria.bilotta@fcs.unl.pt) en Serge Dauchy (serge.dauchy@univ-lille.fr).

Meer informatie kan via [deze link](#) vinden

Call for papers: Springer Global Encyclopedia of Territorial Rights

De *Global Encyclopedia of Territorial Rights* is op zoek naar geïnteresseerden om een aantal rechtsgeschiedenisgerelateerde artikels van 3000 à 5000 woorden te schrijven voor de *Encyclopedia*. De *Encyclopedia* is een interdisciplinair project dat territoriale claims vanuit juridische, politieke en sociologische hoek bestudeert. [Algemene informatie](#) en twee voorbeeldartikels vindt u [hier](#) en [hier](#).

Call for papers: Proposed Special Issue for Law and Literature (Cardozo Law School): Humor and the Law

In het kader van een *special issue proposal* voor het tijdschrift *Law and Literature* wordt gezocht naar geïnteresseerden om bijdrages te schrijven over het raakvlak tussen humor en recht – een thema dat vaak in de praktijk opduikt maar waar nog maar weinig interdisciplinair onderzoek naar gedaan is. Artikels dienen tussen de 8.000 en 10.000 woorden te bevatten, en moeten één specifieke gerechtelijke zaak behandelen over humor, uitgedrukt in eender welk medium. Meer informatie vindt u [hier](#). Geïnteresseerden dienen voor 1 november 2020 een abstract en een korte bio door te sturen naar humorandthelaw@gmail.com.

Kalender

1 oktober 2020 – Standen& Landen-Lezing: Prof. dr. Miroslav Šedivý (Univ. of Pardubice)

Op 1 oktober 2020 vindt een lezing plaats van prof. dr. Miroslav Šedivý, met als onderwerp “*The public response to international security 1830-1848: The Europeans between the written law (Recht) and the law of the mightiest (Faustrecht)*”. Deze lezing vindt plaats via Microsoft Teams. Wie wil deelnemen, meldt dit op voorhand via standenlanden@gmail.com en ontvangt op die manier een link. Meer uitleg over de lezing vindt u [hier](#).

Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen 2020 (UITGESTELD, 2021)

Tot slot zijn ook de Belgisch-Nederlandse Rechtshistorische Dagen uitgesteld tot 2021. Als gevolg hiervan vervalt ook de *Call for Papers*. In verband met de corona-maatregelen die de Erasmus Universiteit Rotterdam heeft genomen voor het academisch jaar 2020-2021 is de capaciteit van collegezalen sterk gereduceerd. Gevolg hiervan is dat er op 17-18 december 2020 geen geschikte zalen zijn om het gebruikelijke aantal deelnemers aan dit congres in onder te brengen. Het congres zal worden uitgesteld tot een nader te bepalen datum in 2021.

15-16 april 2021 – ESIL Research Forum (Catania)

Na gezamenlijk overleg heeft het *ESIL Executive Committee* beslist dat het *ESIL Research Forum* uitgesteld zal worden naar 15-16 april 2021. Deze beslissing werd met pijn in het hart genomen, maar de organisatie is zich bewust van de noodzaak om strikt om te gaan met de nodige maatregelen in de strijd tegen COVID19.

British Legal History Conference 2021 (UITGESTELD: 6-9 juli 2022)

Ook de *British Legal History Conference*, die gepland was voor 7-10 juli 2021 te Belfast, zal worden uitgesteld ten gevolge van COVID19. Het organiserend comité heeft besloten om de conferentie te organiseren in juli 2022. In maart 2021 zal het organiserend comité een nieuwe *Call for Papers* lanceren. Meer informatie over de British Legal History conference vindt u op de website van de [Edinburgh Legal History Blog](#).

Varia

Assistant Professor in Legal History (History of International Law) – Tilburg University

De Universiteit van Tilburg heeft een vacature voor een voltijdse Assistant Professor in de rechtsgeschiedenis (geschiedenis van het internationaal recht) om mee in te staan voor onderzoek en onderwijs aan het departement Public Law and Governance (PLC). De onderwijsopdracht (40%) omvat in hoofdzaak vakken over de geschiedenis van het internationaal recht en de basisbeginselen van het burgerlijk recht, alsook het begeleiden van masterproeven. Daarnaast zal de Assistant Professor onderzoek voeren (40%) in de rechtsgeschiedenis (geschiedenis van het internationaal recht, geschiedenis van handelsrecht, geschiedenis van publiek recht, ...). Administratieve taken beslaan de overige 20% van het takenpakket.

Meer informatie over deze vacature kan u [online](#) raadplegen.

Assistant Professor in Legal History – Tilburg University

De Universiteit van Tilburg heeft een vacature voor een voltijdse Assistant Professor in de rechtsgeschiedenis om mee in te staan voor onderzoek en onderwijs aan het departement Public Law and Governance (PLC). De onderwijsopdracht (40%) omvat in hoofdzaak vakken over rechtsgeschiedenis en menswetenschappen, alsook het begeleiden van bachelorproeven. Daarnaast zal de Assistant Professor onderzoek voeren (40%) in de rechtsgeschiedenis (geschiedenis van het internationaal recht, geschiedenis van handelsrecht, geschiedenis van publiek recht, ...). Administratieve taken beslaan de overige 20% van het takenpakket.

Meer informatie over deze vacature kan u [online](#) raadplegen.

Docent Rechtsgeschiedenis – Radboud Universiteit Nijmegen

Radboud Universiteit heeft een vacature voor een docent Rechtsgeschiedenis. Als docent verzorgt u werkgroeponderwijs voor het vak Romeins privaatrecht als onderdeel van de bacheloropleidingen Rechtsgeleerdheid (Nederlands recht) en Notarieel recht. Daarnaast verricht u rechtshistorisch en rechtsvergelijkend onderzoek op privaatrechtelijk gebied. Bij voorkeur mondt uw onderzoek uit in een proefschrift.

Meer informatie over deze vacature kan u [online](#) raadplegen.

Rijksarchief - digitale dienstverlening

Het Algemeen Rijksarchief doet een oproep aan alle onderzoekseenheden geschiedenis, kunstgeschiedenis en rechtsgeschiedenis om via het e-mailadres diva@arch.be contact op te nemen in verband met de optimalisering van de digitale dienstverlening. In het licht van de coronacrisis is tijdens de voorbije weken het online aanbod reeds aanzienlijk toegenomen. In het kader van de verdere uitbouw van de digitale leeszaal, wordt onderzoekers gevraagd:

1. met het oog op projecten, seminaries, enz. – Ovoorstellen te doen inzake digitalisering, om zo de behoeften van de academische wereld beter te kunnen inschatten. In het kader van het door BELSPO gefinancierde programma Digit04 levert het Rijksarchief reeds grote inspanningen om belangrijke bronnenreeksen te digitaliseren. Het tracht hierbij te houden met de desiderata van uiteenlopende groepen gebruikers. Voorstellen moeten de volgende elementen bevatten: duidelijke identificatie van de te scannen bestanddelen, doelstelling (seminarie, onderzoeksproject, enz.) en omvang van de gebruikersgroep.

2. na te gaan of er in het kader van onderzoeksprojecten, doctoraten, enz. (delen van) reeds gescande bestanden op aanvraag online ter beschikking kunnen gesteld worden. Een aantal archieven zijn al gedigitaliseerd en vormen als het ware een slapend kapitaal. [In bijlage](#) vindt u een selectie van de voornaamste bestanden uit deze ‘reserve’.

Via de zoekrobot kunnen onderzoekers een volledig overzicht krijgen door enkel “alleen gedigitaliseerde archiefbestanden” aan te vinken en dan via de filters te verfijnen op bewaarplaats, type bestand, enz. Op die manier kan men zowel de bestanden te zien die op internet beschikbaar zijn als die op intranet (enkel in de leeszalen) kunnen worden ingezien. Bij de laatste categorie verschijnt een boodschap of kan men enkel de thumbnails zien. Na het klikken op deze kleine afbeeldingen zal de viewer niet openen en kunt men het document niet online consulteren.

Deze informatie mag verder verspreid worden. Aanvragen (en alle andere communicatie over digitale valorisatie) gebeuren via het eerder vermelde e-mailadres diva@arch.be.

OPEN ACCESS: JSTOR stelt 6000 e-books en 150+ tijdschriften ter beschikking

Naar aanleiding van de COVID19-crisis zal JSTOR 6.000 e-books en meer dan 150 tijdschriften via *open access* beschikbaar stellen. Een rechtshistorische selectie kan u [hier](#) terugvinden.

DIGITALISERING: Algemeen Rijksarchief: 3500 nieuwe beelden uit iconografische collectie

Het Algemeen Rijksarchief van België heeft 3500 nieuwe beelden uit haar iconografische collectie [online](#) gezet. Deze nieuwe digitale documenten zijn heel verscheiden naar vorm en inhoud, en beslaan meer dan drie eeuwen geschiedenis.

De voorgaande nieuwsbrieven kan U vinden op: www.rechtsgeschiedenis.be. Deze boodschap is U toegezonden omdat uw emailadres voorkomt in de lijst van ca. 400 rechtshistorische belangstellenden die bijgehouden wordt door het Instituut voor Rechtsgeschiedenis van de Universiteit Gent. Komt uw naam bij vergissing in deze lijst voor en wilt U geen verdere mails over rechtsgeschiedenis ontvangen, stuur dan een e-mail naar [de redactie](mailto:de.redactie). Uw naam zal dan uit de lijst verwijderd worden. Mogen wij de abonnees van de nieuwsbrief vragen steeds de wijziging van hun emailadres mee te delen.

Wilt U bepaalde vragen, mededelingen of aankondigingen van congressen, boeken e.d. over rechtsgeschiedenis of Romeins recht via deze nieuwsbrief laten verspreiden, mail dan naar: courant@ugent.be